

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemaje za celo leto 3 gld. 40 kr. za pol leta 1 gld. 70 kr. za četrt leta 90 kr pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr.

V Ljubljani 14. maja 1890.

Obseg: Naznanilo in razglas. — Naznanilo. — Naprava za pomnoževanje rastlin. — Pouk o kmetijstvu in sadjarstvu po ljudskih šolah. — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1890 leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi sprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. S spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendijo po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenji, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca decembra 1890. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezni, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesčnih, zato je naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Janez Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis

začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. junija t. l., in sicer: 27. junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole. 28. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 1. maja 1890.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

Naprava za pomnoževanje rastlin.

Podobi 1. in 2. kažeta prav pripravno napravo za ceno razmnoževanje rastlin. Nadomestuje namreč veliko število cvetličnih loncev, in lahko je ž njo prikladno ravnati z vsako rastlino posebe. Vsaka rastlina ima poseben odtok za vodo, in lahko jo presadiš, ne da se zemlja kaj otrese, ali da se korenin dotakneš. To napravo

pa narediš, če izbereš primeren ploč in vanj vdolbeš luknje, kakeršne ti kaže podoba. Izdolbi pa jih le toliko globoko, da ostane še dno, v katero zvrtaš luknjico za odtok vode. Kadar si to naredil, prereži ploč podolgoma skozi sredo lukenj, konce pa priredi, kakor razločno kaže podoba. Na konce pridejo namreč zareze, v katere se vtakne pločevinast žleb, ki vse skupaj drži. Ker ta žleb vse ploč nekoliko od tal odmika, zato je pod plohom dosti prostora za odtakanje vode in prezračevanje.

„Wiener Landw. Zeitung.“

Pouk o kmetijstvu in sadjarstvu po ljudskih šolah.*)

Šolsko vrtnarstvo povzdiga se na Kranjskem vedno bolj in bolj, in to nekoliko zato, ker se veliko bolj zanimajo učitelji za nje, nekoliko zato, ker se teoretično-praktično izobražujejo v kmetijstvu in sadjarstvu na učiteljskih tečajih v Grmu (prej na Slapu). Da bi se pa šolsko vrtnarstvo še na višjo stopinjo vzpelo v naši domovini in da bi učiteljstvo moglo pravih uspehov tega pouka pokazati in s tem ogreti za prekoristno reč tudi one kraje, koder nočejo še napraviti šolskih vrtov ter vpeljati pouka v kmetijstvu in sadjarstvu, to je namen temu spisu.

Učitelj se dandanes toliko lahko izuri in izuči v kmetijstvu in sadjarstvu, da mu ni potreba poskušati šele samemu, ako dobi v oskrbo šolski vrt in pouk v tej panogi. Saj pa je tudi dobro preiskrbljen z učnimi knjigami, kajti poleg mnogih nemških knjig poučujeta ga med drugimi slovenskimi knjigami obče znano Pirčevo „Vrtnarstvo“ in Dolenčevo „Sadjarstvo“. Tako srečna pa ni učeča se mladina. Ona nima niti ene učne knjige, katero bi mogla, bodisi pri pouku samem, ali pa zlasti kadar izstopi iz šole, rabiti. Vse dosedanje knjige o kmetijstvu in sadjarstvu so za mladino preobširne. Treba

je, da se ji da v roko taka knjižica, po kateri se v šoli uči in katere tvarina ji je vsa znana. Tako knjigo, ne prepisano iz strokovnih knjig, temuč zloženo na podlogi izkušenj pri praktičnem pouku v šoli in sicer izkušenj vseh učiteljev, sestaviti in dati mladini, bodi skrb vseh nas učiteljev. Pri dandanašnjem pouku v kmetijstvu in sadjarstvu po ljudskih šolah pa učitelji nimamo nikakega predpisanega učnega načrta niti določene učne tvarine, niti učbe, po kateri bi poučevali. Vsak poučuje po svoje. Zedinimo se in določimo si enoten učni načrt, enotno učno tvarino in učbo kmetijstva in sadjarstva po šolah našega okraja. V to svrhu podajem Vam učni načrt, učno tvarino in učbo, po kateri uže nekaj let poučujem v ljudski šoli Dolenje-Logaški. Vem, da ta razdelitev ne bode ugajala popolnoma vsem krajem, večkrat se praktične vaje vsled vremena tudi ne morejo tako vršiti, a učitelj si v takem slučaju lahko sam pomaga. Prosim Vas, preberite in preudarite na vse strani

ta načrt, in v dan konferencije naj se po izkušnjah strokovno pretrase, in potem na podlogi tega z združenimi močmi napravljenega načrta, spiše metodično navodilo za pouk v kmetijstvu in sadjarstvu za ljudske šole našega okraja — knjižica primerna mladini.

Učni načrt in učna tvarina.

Kmetijstvo in sadjarstvo poučuje se v ljudski šoli v Dolenjem Logatci po 50 ur na

leto; 25 ur je teoretičnega pouka in 26 ur praktičnih vaj na šolskem vrtu in sicer po eno uro teorije in eno uro prakse v vsakem tednu. Poučujejo se dečki 3. razreda in iz ponavljalne šole. V tem tečaju si morajo pridobiti otroci:

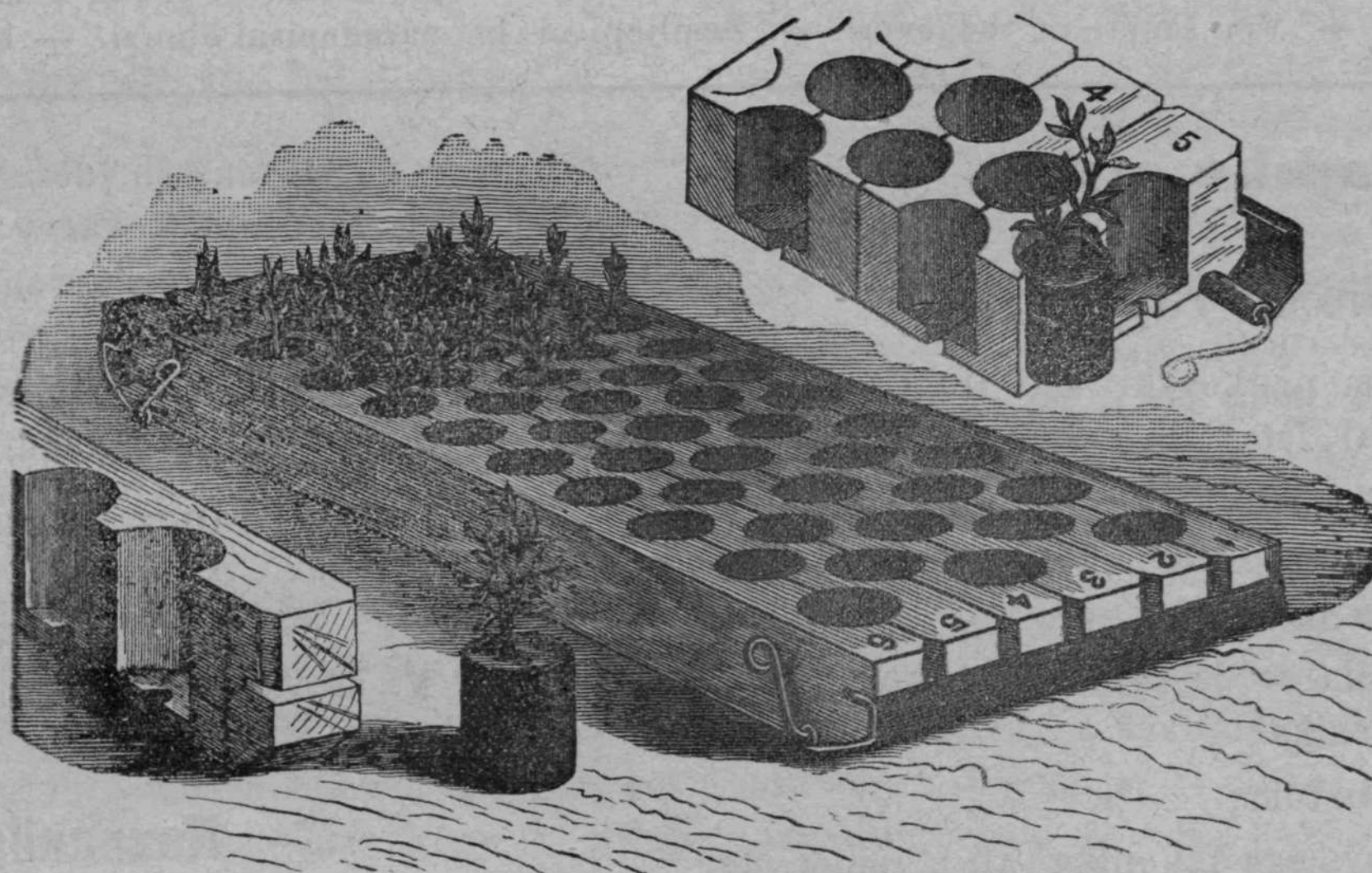
- 1.) nekaj znanja o kmetijstvu sploh,
- 2.) korenito znanje o sadjarstvu,
- 3.) nekoliko vednosti o zelenjadarstvu in cvetličarstvu,
- 4.) vednost o kmetijskih postavah.

V. Ribnikar.

(Konec prih.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 97. Kupil sem lani na Čateži na Dolenjskem belega vina, katero mi je došlo ob najhujši vročini, t. j. 25. julija. Pretočil ga nisem precej, in po-

Podoba 1. in 2.

*) Predlog za letošnje okrajno učiteljsko zborovanje v Logatci, da se namreč izda za Logaški okraj učni načrt z učno tvarino in učbo za pouk v kmetijstvu in sadjarstvu po ljudskih šolah ter na podlogi tega spiše metodično navodilo za pouk v kmetijstvu in sadjarstvu — knjižica primerna šolski mladini. Ta predlog pošlje se vsem šolskim voditeljem tega okraja mesec dni pred zborovanjem v pregled, da lahko na dan konferencije vsak svoje izkušnje v tej reči objavi.